

NAUJIENLAIŠKIS

Nr. 21

2010-03-05

VIZITAS PAS LIETUVOS RESPUBLIKOS MINISTRĄ PIRMININKĄ ANDRIŲ KUBILIŲ

Lietuvių kalbos instituto direktorė doc. dr. JOLANTA ZABARSKAITĖ lankėsi pas Lietuvos Respublikos Ministrą Pirmininką ANDRIŲ KUBILIŲ.

Susitikimo metu buvo kalbama apie lituanistikos padėtį, humanitarinių valstybinių mokslo institutų ateitį ir perspektyvas, lietuvių kalbos ir kultūros vietą Lietuvos raidos strategijoje.

KONFERENCIJA *PRIEŠAUŠRIO MOKSLAS, KULTŪRA IR ŠVIETIMAS*

LAURYNO IVINSKIO (1810–1881) 200-osioms gimimo metinėms

Lietuvių kalbos instituto Terminologijos centras organizuoja nacionalinę mokslinę konferenciją, skirtą LAURYNO IVINSKIO (1810–1881) 200-osioms gimimo metinėms, *Priešaušrio mokslas, kultūra ir švietimas*. Konferencija vyks 2010 m. lapkričio 25–26 d. Lietuvių kalbos institute.

Konferencijos tikslai:

Paminėti ir pagerbti žymaus XIX a. Žemaičių ir Lietuvos švietėjo, pirmųjų lietuviškų kalendorių sudarytojo ir leidėjo LAURYNO IVINSKIO 200-ąsias gimimo metines;

Aptarti ir panagrinėti Lietuvos mokslo, mokslo kalbos, kultūros ir švietimo raidą, svarbiausius mokslo veikalus iki XIX a. pabaigos, t. y. iki „Aušros“ laikraščio pasirodymo;

Aplankyti atmintinas LAURYNO IVINSKIO vietas, kartu su vietine visuomene paminėti LAURYNO IVINSKIO 200-ąsias gimimo metines.

Konferencijos partneriai:

LIETUVIŲ LITERATŪROS IR TAUTOSAKOS INSTITUTAS, RIETAVO OGINSKIŲ KULTŪROS ISTORIJOS MUZIEJUS, ŽEMAIČIŲ VYSKUPYSTĖS MUZIEJUS, KURSĖNŲ KALENDORIŲ MUZIEJUS, ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖ, ŠILALĖS KRAŠTIEČIŲ DRAUGIJA, LITUANISTIKOS TRADICIJŲ IR PAVELDO ĮPRASMINIMO KOMISIJA.

Plačiau apie konferenciją žr. www.lki.lt

APIE LAURYNĄ IVINSKĮ

LAURYNAS IVINSKIS (1810–1881) – žymus lituanistinio XIX a. vidurio Žemaičių sąjūdžio veikėjas, lietuvių švietėjas, mokytojas, pirmųjų lietuviškų kalendorių (*Metu skajtilus ukiniszkas ant metu Wieszpaties 1846* ir kt.) sudarytojas ir leidėjas. L. IVINSKIS pasižymėjo daugelyje veiklos sričių. Jis buvo ne tik įžymus pedagogas, humanistas, bet ir įžvalgus literatas, kurio sugebėjimai atsiskleidžia pirmuosiuose Vakarų Europos poezijos ir prozos vertimuose į lietuvių kalbą. L. IVINSKIS rinko tautosaką, duomenis lietuvių kalbos žodynui, dirbo leksikografijos darbu, yra išlikę dvių dvikalbių ir vieno keturkalbio žodyno rankraščiai: lenkų–žemaičių kalbų žodynas (2060 puslapių) ir kiek mažesni rusų–lietuvių kalbų žodyno bei rusų–lietuvių–lotynų–lenkų kalbų žodyno rankraščiai.

L. IVINSKIS laikytinas vienu iš pirmųjų XIX a. lietuviškų gamtos mokslų terminų kūrėjų. Lietuvių terminologijai svarbūs ne tik rankraštiniame mokslinio veikalų „Prigimtūmenė“ darbe, bet ir kituose jo išlikusiuose spausdintuose darbuose ir rankraščiuose pateikti lietuviški terminai.

Lenkų–lietuvių kalbų žodynas

LAURYNO IVINSKIO *Lenkų–lietuvių kalbų žodyną*, kuriame bus įvadinis ONOS KAZUKAUSKAITĖS straipsnis, numatomas lenkų kalbos specialisto straipsnis ir kompaktinė plokštelė, planuojama pristatyti Lietuvių kalbos instituto Terminologijos centro rengiamoje mokslinėje konferencijoje.

Šis rankraštinis dvikalbis lenkų–lietuvių kalbų L. IVINSKIO žodynas būtų publikuojamas pirmasis. Yra išlikę dar 2 jo rankraštiniai žodynai. Žodynas skiriamas leksikografijos ir leksikologijos, prozodijos, dialektologijos, kalbos istorijos tyrėjams ir visiems besidomintiems L. IVINSKIO rašytiniu paveldu.

NAUJAUSI LKI LEIDINIAI

ALDONAS PUPKIS

KAZLŲ RŪDOS ŠNEKTOS ŽODYNAS. T. II. N–Ž

Lietuvių kalbos institutas, 2010

Antrame žodyno tome pateikiama aukštaičių vakariečių kauniškių tarmės kapsų patarmės Kazlų Rūdos šnektos leksika (N–Ž). Abu darbo tomai parašyti pagal tuos pačius tarmiųjų išsamiųjų žodynų rengimo principus. *Kazlų Rūdos šnektos žodynas* atspindi bendrinės lietuvių kalbos pamatu tapusios tarmės leksinę, gramatinę sistemą, todėl jis pravers bendrinės kalbos kilmės aiškintojams, tarmių tyrėjams, visiems, kurie domisi vakarų aukštaičių kauniškių dvasiniu paveldu.

Žodyno leidybą rėmė Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerija.

ZIGMAS ZINKEVIČIUS

KRIKŠČIONIŠKO VARDYNO KELIONĖ Į LIETUVĄ

Lietuvių kalbos institutas, 2010

Knygoje aiškinama Lietuvoje vartojamų krikščioniškų vardų kilmė. Nurodomi keliai, kuriais tie vardai atėjo į Lietuvą. Iškeliamos aikštėn kalbų tarpininkių ypatybės nagrinėjamuose varduose. Pateikiamos pavardės ir vietovių pavadinimai, kuriems pradžių davė aptariamai krikštavardžiai.

Gerbiamieji redaktoriai, kalbos tvarkytojai,

kovo 16 d., antradienį,

kviečiame į seminarą

IŠ KALBOS VARTOJIMO PRAKTIKOS:

Aukštųjų mokyklų vadovėlių sintaksė ir stilius

Bendrinės kalbos pokyčiai, normos ir jų sklaida internete

Seminaras vyks Lietuvių kalbos institute (P. Vileišio g. 5, Vilnius).

Plačiau žr. .

http://www.lki.lt/LKI_LT/index.php?option=com_content&view=article&id=501&catid=1&Itemid=2

Seminaro rengėjas

LIETUVIŲ KALBOS INSTITUTAS